

VAN DE REDACTIE

Dit zomernummer van het Tijdschrift voor Openbare Financiën telt drie bijdragen. De eerste bijdrage gaat over de ‘receptie’ van beleidsevaluaties. De tweede bijdrage is gewijd aan de vraag hoe verdere economische integratie in Europa valt te bereiken, nu de weg naar een volledige politieke integratie in de Europese Unie lijkt te zijn afgesloten. De derde bijdrage behandelt het recente echec bij de voorgenomen herziening en vereenvoudiging van het belastingstelsel.

De potentiële maatschappelijke, politieke en wetenschappelijke verdiensten van beleidsevaluaties staan buiten discussie. Uitgevoerde beleidsevaluaties maken de hooggespannen verwachtingen echter vaak niet waar. Zowel onderzoekers als beleidsmakers zijn doorgaans vervuld van goede bedoelingen, maar zij appreciëren beleidsevaluaties veelal verschillend. Slechts een relatief gering aantal evaluaties scoort hoog in termen van wetenschappelijke standaarden en wordt tegelijkertijd door beleidsmakers als zinvol ervaren. De grondoorzaak van de uiteenlopende waardering van uitgevoerde evaluaties is dat onderzoekers en beleidsmakers de resultaten ervan op grond van verschillende criteria beoordelen. *Koning* bespreekt in zijn bijdrage zeven oorzaken die verklaren wat er mis kan gaan bij evaluaties. Hij geeft daarbij tevens aan hoe het beter zou kunnen. De auteur ondersteunt zijn betoog met verwijzingen naar evaluaties op het beleidsterrein van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en wel met name naar evaluaties van het (re-)integratiebeleid.

Een belangrijkste beleidsprioriteit van de in november 2014 aangetreden Europese Commissie is het bevorderen van de economische groei. De plannen van deze Commissie illustreren twee beleidsdilemma's binnen het functioneren van de Economische en Monetaire Unie (EMU). Alom worden achterblijvende investeringen als oorzaak van de stagnatie van de Europese economie gezien. Het is echter de vraag of de Europese Commissie en de lidstaten groeibevorderende investeringen kunnen stimuleren zonder dat dit leidt tot stijgende begrotingstekorten van de lidstaten. Recente ontwikkelingen onderstrepen het belang van meer beleidscoördinatie in het kader van de EMU. De vraag rijst echter hoe deze coördinatie kan worden verbeterd, wanneer het streven tegelijkertijd is gericht op minder regelgeving vanuit Brussel. Nu de weg naar een volledige politieke integratie in de Europese Unie lijkt te zijn afgesloten, proberen *Den Butter* en *Segers* in hun bijdrage de vraag te beantwoorden hoe Europa toch verder economisch kan integreren. Binnen de EMU gaat het daarbij om beleidscoördinatie, die rekening houdt met de nog steeds toenemende verwevenheid van de Europese economieën. Nu het opvangen van landspecifieke tegenvallers niet langer mogelijk is via wisselkoersaanpassingen, ligt de nadruk bij het versterken van de economische structuur op het arbeidsmarkt- en socialezekerheidsbeleid. Daarbij is een goede institutionele structuur nodig voor het bewaken van de begrotingsdiscipline. Financiële markten zouden er volgens de auteurs belang bij moeten hebben dat de begrotingsdiscipline gehandhaafd blijft. Zij kunnen in dat geval bijdragen aan een beheerste ontwikkeling van de overheidsfinanciën.

Met geruime vertraging heeft het kabinet in juni 2015 een voorzet openbaar gemaakt voor herziening en vereenvoudiging van het belastingstelsel. Binnen anderhalve week kon deze blauwdruk in de prullenbak, aangezien voor de door het kabinet gepresenteerde voornemens onvoldoende draagvlak bleek te bestaan bij de niet-regeringspartijen. In zijn bijdrage bespreekt *De Kam* tekortkomingen in de analyse die aan de kabinetsvoornemens ten grondslag liggen. Nu de kruitdamp is opgetrokken, resteert het plan om de collectieve lasten

in 2016 met vijf miljard euro te verlagen. Ook de vormgeving van deze lastenverlichting roept kritische vragen op.

Jan Donders
Flip de Kam